

کیفیات مخففه Circonstances attenuantes

در حقوق جزائی فرانسه

قسمت اول - شرایط اجرای ماده ۴۶۳

کیفیات مخففه استفاده نماید لکن رویه قضائی تاکنون بر این جاری است که محکمه جنائی میتواند از مزایای کیفیات مخففه متهم را بهره مند نماید - بر عکس مجاکم سزجه میتوانند مجرم غائب را از مزایای کیفیات مخففه یعنی مقررات ماده ۴۶۳ قانون مجازات برخوردار نمایند .

قسمت دوم - موضوعات جنائی

۴ - اعمال و جرائمی که قوانین خاصه برای آنها وضع شده است - در موضوعات جنائی ماده ۴۶۳ حتی در مورد مجازات هائیکه در قوانین مخصوص پیش بینی شده است اعمال میگردد این موضوع از عبارت ماده مژ بورا استنباط میشود :

• مجازات هائیکه در قانون بر علیه مرتکب یا مرتکبینی که مقرر شناخته شده اند پیش بینی شده و در باره آنان هیئت منصفه مزایای کیفیات مخففه را می پذیرد بطریق ذیل تغییر میکند .

۵ - تخفیف مجازات که در اثر اجرای کیفیات مخففه حاصل میشود - در صورتی که کیفیات مخففه در باره مجرم ملحوظ گردید محکمه مکلف است مجازات را یک درجه تخفیف داده و میتواند تا دو درجه هم تخفیف بدهد مگر در موردی که در اثر تخفیف درجه اول مجازات مذجر به حبس تادیبی شود .

بنابر این مجازات های مقرر بطریق ذیل تغییر

میابند :

۱ - وصف کیفیات مخففه - کیفیات مخففه نظیر ماذیر قانونی هستند که اجرای آن با اختیار مطلق هیئت منصفه یا قضاة واگذار شده است کیفیات مخففه از حیث تعداد غیر قابل تعریف و نامحدود است و برای تبدیل مجازاتی که در مواد قوانین مجازاتی برای هر جرمی مقرر شده است بکار برده میشود - وجود کیفیات مخففه در ماهیت جرم تغییری نمیدهد - در موضوع امر جنائی هیئت منصفه میتواند بتمم اجازه دهد که از کیفیات مخففه استفاده نموده یا او را از استفاده آن مانع شود و این در صورتیست که مجازات تریبی یا تریلی باشد .

(Afflictive ou infamante) و این اجازه یعنی اعمال ماده ۴۶۳ قانون مجازات فقط از حق محکمه جنائی شناخته شده .

۲ - فتایح - از این قواعد چنین نتیجه میشود که : اولاً اگر در اثر پذیرفته شدن کیفیات مخففه برای مجازات یک جنایت مجازات سزجه مقرر شده ماهیت جرم تغییر پیدا نمیکند (۱) .

ثانیاً چون ملحوظ داشتن کیفیات مخففه مطلقاً اختیاری است قضاة هیچگاه مجبور نیستند عل اینک که کیفیات مخففه را در جرم ملحوظ داشته و بفتح متهم مقرر نموده اند در حکم قید نمایند .

۳ - موردی که مجرم در امور جنائی و سزجه محاکمه شده است - گرچه عقاید بعضی علمای حقوق بر آنست که متهمی که با حکم غیابی محکوم شده است نمیتواند از

(۱) بنا بر این مرور زمان ده سال خواهد بود .

مجازات مقرر

- ۱ - مجازات اعدام
 - ۲ - حبس ابد با اعمال شاقه
 - ۳ - تبعید در قلاع مستحکمه (Deportation dans une enceinte Fortifiée)
 - ۴ - تبعید (deportation simple)
 - ۵ - حبس موقت با اعمال شاقه
- نهی بلد

تحت نظر در نقطه معین .

محرومیت از حقوق مدنی .

مجازاتی که طبق ماده ۴۶۳ اجرا میشود

درجه اول حبس ابد با اعمال شاقه - درجه دوم :
حبس موقت با اعمال شاقه .

درجه اول حبس موقت با اعمال شاقه - درجه دوم

نهی بلد (Reclusion) .

درجه اول تبعید Deportation simple - درجه دوم

تحت نظر در نقطه معین Detention .

درجه اول: تحت نظر در نقطه معین (Detention)

درجه دوم : ممنوعیت از اقسامت در نقطه معین
(Banissement) .

درجه اول : نهی بلد - درجه دوم : اعمال ماده ۴۰۱

قانون مجازات و دوسال حد اقل حبس تأدیبی .

اجرای ماده ۴۰۱ قانون مجازات عمومی و يك

سال حد اقل حبس تأدیبی .

وقتیکه بر اثر ملحوظ داشتن کیفیات مخففه بجای

يك مجازات جنائی که در ماده قانون برای متهم جنائی

تعیین شده يك مجازات جنحه مقرر گردید ماده ۴۶۳ چنین

بیان میکنند که « محکمه مقررات ماده ۴۰۱ را اعمال

خواهد نمود » . یعنی حد اقل مجازات حبس تأدیبی را که

در نظر گرفته آنرا در حکم قید مینماید لذا چنین میشود که

محکمه میتواند علاوه بر حبس تأدیبی از يك الی ۵ سال

جریمه نقدی از ۱۶ تا ۵۰۰ فرانك و منع حقوقی که در
ماده ۴۲ قانون مجازات پیش بینی شده در مدت ۵ سال
لااقل و ده سال حد اکثر و منع اقامت در همان مدت که
فوقاً ذکر شد در محل معینی در باره مجرم مقرر دارد
بایستی متذکر شد که جریمه نقدی را که برای جنایت
مقرر شده است نمیتوان به علت ملحوظ داشتن کیفیات مخففه
تخفیف داد همانطور که در مورد جعل نیز همین طریق
جاری است .

۶- موردی که قانون حداکثر مجازات تریهیی

(Afflictive) را مقرر داشته است وقتیکه قانون حداکثر

مجازات تریهیی را مقرر میدارد در صورتیکه کیفیات مخففه

موجود باشد محکمه بایستی یا حد اقل این مجازات را تعیین

نماید (درجه اول) یا مجازات پائین تر از آن را مقرر

دارد (درجه دوم) .

۷- موردی که محکوم تکرار جرم کرده است -

برای تعیین مجازاتی که بایستی بیک نفر محکوم که مرتکب

تکرار جرم شده و ضمناً باید کیفیات مخففه در باره اش ملحوظ

گردد داده شود قبلاً بایستی این نکته را در نظر گرفت

که مجازات اصلی جرمش چیست سپس باید معین نمود

اگر بر اثر اعمال ماده ۵۶ قانون مجازات می خواستند

مجازات را تشدید نموده و حد اکثر آن مجازات را مقرر

دارند چه اندازه میشود . این همان مجازاتی بود که اگر

کیفیات مخففه را در باره اش ملحوظ نمیداشتند محکوم

میشد بنابراین میزان مزبور را مأخذ قرار میدهند و سپس

يك یا دو درجه تخفیف قائل میشوند .

ولی مسئله دقیقیه که پیش میاید این است که اگر

شخصی محکوم به مجازات حبس تأدیبی بیش از يك سال شده

باشد خواه خواه بهات جنایت باشد یا جنحه . و در مدت پنج سال

از تاریخ مجازات جرم اول مرتکب جنایت دیگری شود

که مجازات آن جنایت نهی بلد یا حبس تأدیبی تعیین شود .

در این مورد باید دید چگونه کیفیات مخففه را میشود اعمال

نمود ؟

حال اگر فرض کنیم مجازات جنایتی که مرتکب شده است نفی بلد تعیین شده باشد محقق است که در این مورد نمیتوان مجازات تکرار جرم را بدو اعمال نمود یعنی مجازات را بنابر فرضی که در مقدمه تشریح گردید تشدید نمود و سپس کیفیات مخففه را ملحوظ داشته یعنی يك يا دو درجه تخفیف داد زیرا نوع جرم اول که مرتکب شده است جنحه بوده و جرم دوم که در مدت پنج سال مرتکب گردیده جنایت است و چون قاعده آنست که نمیتوان جرائمی که در يك ردیف و يك نوع نیستند نسبت بیکدیگر قاعده تکرار جرم را ملحوظ داشت (مثلاً جنحه نسبت بجنایت) لذا قاعده که در صدر مطلب تشریح گردید یعنی رعایت کیفیات مخففه بانحوه مذکور عملی نمیشود بنابراین راه حل این است که ابتدا بایستی قبل از تشدید مجازات و مراعات تکرار جرم کیفیات مخففه را اعمال نمود لذا در مورد بحث که مجازات جنایت ارتکاب شده نفی بلد تعیین شده است پس از اعمال کیفیات مخففه مجازات يك سال تا ۵ سال حبس تأدیبی تبدیل می شود سپس تکرار جرم را در نظر میگیریم و مجازات به پنج الی ده سال میرسد.

اما چون در موضوع فوق محکمه جنائی با رعایت کیفیات مخففه بترتیب فوق يك درجه جرم را تخفیف داده است در صورتیکه گفتیم میتوان تا دو درجه هم بنا بر رعایت کیفیات مخففه تخفیف داد لذا يك درجه دیگر تخفیف باین ترتیب مجدداً قائل میشویم یعنی حد اقل حبس تأدیبی را پس از تنزل يك درجه (نفی بلد بحبس تأدیبی از يك تا پنج سال) قائل میشویم (یعنی يك سال حبس تأدیبی).

حال اگر فرض دیگری بکنیم یعنی کسی که محکوم بحبس تأدیبی بیش از یکسال شده باشد و در مدت پنج سال از تاریخ محکومیت مرتکب جنایتی شود که مجازات آن حبس موقت با اعمال شاقه تعیین شده باشد در این مورد

اگر کیفیات مخففه را در نظر بگیریم و يك درجه تخفیف قائل شویم حبس موقت با اعمال شاقه تبدیل به نفی بلد (Reclusion) خواهد شد و اگر بنابر قاعده که ذکر شد تکرار جرم را در نظر بگیریم نفی بلد با حبس تأدیبی بیش از يك سال که از نوع جنحه است از يك نوع نیستند بنابراین این نمیشود بنابر قاعده تکرار جرم را اعمال نمود پس در این فرض دو درجه تخفیف قائل میشویم یعنی حبس موقت با اعمال شاقه را بحبس از يك تا پنج سال تبدیل میکنیم سپس قاعده تکرار جرم را ملحوظ داشته و حبس را از پنج تا ده سال بالا میبریم.

قسمت سوم
موضوعات جنحه

۸ - قضا یا اینکه در قوانین مخصوص پیش بینی شده است - در موضوعات جنحه ماده ۶۳ قابل اجرا نیست مگر در تنبیه که موضوع مربوط بجنحه هائی باشد که در قانون مجازات عمومی پیش بینی شده با در قوانین مخصوصی تعیین گردیده و سر بجا بقاضی حق میدهد که بتواند رعایت تخفیف را ننهد و کیفیات مخففه را در نظر بگیرد و بالنتیجه ماده ۶۳ را اجرا کند سایر قوانین (غیر از قوانین مجازات عمومی) از این نقطه نظر در ردیف قوانین مخصوص محسوب شده و برای آنکه در آن موضوعات بتوان رعایت ماده ۶۳ را نمود بایستی صریحاً این حق در ماده قانون بقاضی داده شده باشد - مع الوصف اگر يك قانون مخصوص ضمانت اجرائی عملی را تطبق بمجازاتى که در قانون مجازات عمومی پیش بینی شده بنمایند این مراجعه بقانون مجازات عمومی تلویحاً اجرای سایر مقررات همان قانون را نیز در بر دارد و بالنتیجه ماده ۶۳ نیز اجرا می شود.

۹ - تخفیف مجازات که در اثر اجرای کیفیات مخففه حاصل میشود - در تمام موارد (۲) که مضمون (۲) کیفیات مخففه ممکن است در باره تنبیه که غالب است نیز در نظر گرفته شود.

معنی از مفهوم ماده ۴۶ قانون مجازات استنباط میشود که بقاضی اجازه میدهد متهم را از تحت نظارت پلیس خارج نماید و این ماده فقط مخصوص مجازات « منع اقامت در محل معین » میباشد .

و نیز محاکم میتوانند متهم را به حریمیت از بعضی حقوقی که در ماده ۴۲ قانون مجازات پیش بینی شده و منع از تسدی بیغضی از مشاغل عمومی محکوم نمایند اما اگر عدم اهلیتی از قبیل عدم اهلیت در عضویت هیئت منصفه یا در انتخاب کردن و انتخاب شدن در بین باشد و این مسئله بعنوان مجازات تبعی و فرعی (Accessoire)

و نتیجه محکومیت متهم از نقطه نظر جرم اصلی باشد نه بعنوان مجازات اضافی و تکمیلی (Complementaire) بقرار مذکور در فوق رفتار نخواهد شد و بالاخره کیفیات مخففه نمیتوانند هیچگاه باعث شوند که محکمه از توقیف اموال متهم صرف نظر نماید یعنی در موردی که توقیف اموال بعنوان اجرای يك مجازات نمیشود بلکه اقدام احتیاطی است که قانون برای بدست آوردن اشیائی که حاصل از جرم یا تقاب میباشد مقرر داشته است مثلاً در موضوع اوزان و مقادیر تقلبی قاضی مکلف است با وجود رعایت کیفیات مخففه حکم توقیف وزنه های جعلی یا اندازه های تقلبی را بدهد .

ش . امیر علانی

محکوم بحبس تأدیبی یا جریمه نقدی شده است محاکم میتوانند حتی در حال تکرار جرم حبس را کمتر از شش روز و جریمه نقدی را کمتر از ۱۶ فرانک تعیین نمایند و همچنین میتوانند هر کدام از مجازاتها را جداگانه قید کرده و حتی جریمه نقدی را بجای حبس مقرر دارند ولی در هیچ مورد نمیتوان کمتر از مجازات خلافی قرار داد - باید گفت تخفیف در اختیار قاضی است یعنی قضاة میتوانند با وجود ملحوظ داشتن کیفیات مخففه مجازات را از حد اقل یا بیش تر نیاورند همینقدر برای رعایت کیفیات مخففه کافی است که کمتر از حد اکثر باشد .

و قتیکه مجازات جنبه حبس تأدیبی باشد محاکم حق دارند حبس را بجزای نقدی تبدیل نمایند در این مورد حد اکثر جریمه ۳۰۰۰ فرانک خواهد بود این موضوع از قسمت دهم ماده ۴۶۳ بر میاید اما اگر جنبه قانوناً فقط مجازات حبس تأدیبی داشته باشد و محکمه پس از آنکه حبس را کمتر از حد اقل قرار داد نمیتواند جریمه نقدی بر آن اضافه نماید .

۱۰ - نتایج حاصله از نقطه نظر مجازات های اضافی و تکمیلی (Complementaire) - محاکم میتوانند بدون اینکه ماده ۴۶۳ را اجرا نمایند تمام یا قسمتی از مجازات « منع اقامت در محل معین » (Interdiction de sejour) را بمتهم تخفیف دهند این